

POEZIA DIN BANAT ÎN PERIOADA POSTBELICĂ

Grațîela Benga-Țuțuianu

Cuvinte-cheie: poezia postbelică, tradiție, modernism, evoluție, diversitate

E foarte dificil de cuprins în câteva pagini ceea ce a însemnat poezia din Banat de-a lungul a șapte decenii. De aceea, voi schița unele linii ale evoluției liricii postbelice în acest perimetru, cu direcții reprezentative și cu portrete de scriitori emblematici, din generații diverse – scriitori ale căror cărți au avut ecou nu numai în spațiul bănățean, ci și pe plan național.

Dintr-un interbelic marcat de confruntarea (sau, uneori, de interferența) dintre tradiționalism și modernism coboară Petru Sfetca, poet și traducător, a cărui aderare la Manifestul Cercului Literar de la Sibiu (1943) i-a adus o condamnare la închisoare (1957). Evoluția poetică a lui Petru Sfetca se observă cel mai bine în antologia *Cumpăna vieții* (1972), unde poeziei spiritual-naturaliste i se opune o alternativă imaginară, care caută să descopere convergența dintre imobilismul materiei și contorsiunile spiritului. „Eu vin de undeva departe și am trecut prin câmpul gol, / Pe mânjii mei azurul șade și Timpul e domol, domol... / [...] Și mă revărs în slăvi de boare, ca un descântec nesfârșit, / Am aripi calde peste lume și sunt grăbit, și sunt grăbit...” (*Autobiografie*) Poemele se remarcă prin discreție și naturalețe, prin tonalitatea apocaliptică și sobrietatea mijloacelor figurative. Preia armonii din poezia lui Bacovia și Blaga, dar și din lirica italiană (Ungaretti, Umberto Saba sau Eugenio Montale). Lirica lui Petru Sfetca transfigurează spectacolar convulsiile imanentei și le transferă în sfera elevată a cerebralului. Prin versul eliptic, concentrând cuvinte menținute

într-o subtilă stare de vibrație, poemele transcriu o replică lirică aruncată literaturii oficioase. (Ar trebui amintit, poate, că lui Petru Sfetca i se datorează primele traduceri românești din lirica lui Ungaretti, Montale, Saba. A tălmăcit, de asemenea, din creația lui Hölderlin, Novalis, Leopardi, Baudelaire, Ezra Pound.)

Așa cum există scriitori ai discreției solitare, există și creatori care au exercițiul spectacolului literar. Unul dintre ei a fost Petre Stoica, poet și jurnalist al cărui traseu definește și periferiile Europei Centrale, dar și dinamica ei, după 1960. Marea parte a liricii lui Petre Stoica afirmă descoperirea Centrului undeva la margine. Biografia lui o confirmă. Între *Blânda arheologie* și Jimbolia (Simbolia) se vor crea bucle care au o autentică acoperire în idee. Dar, înainte de recuperarea Centrului, Petre Stoica a trăit statutul de exclus. Căuta libertatea, însă libertatea era cultivată numai în subteranele boemei. Bucuria de a fi solidar se conjuga cu entuziasmul de a (te) închina poeziei – într-o efervescență mereu inaugurală. În siajul lui Dimitrie Stelaru, se forma o generație care-și asuma cultul pentru poezie și apartenențele intelectuale: Nichita Stănescu, Mircea Ivănescu, Cezar Baltag. În acest climat s-a afirmat dubla natură a lui Petre Stoica, de literat și de comentator de poezie, de scriitor și de degustător de rarități. Era un *homo aestheticus*. A impus un stil – în poezie și în biografie.

Lirica lui Petre Stoica, începând cu *Miracole* (1966) și *Arheologie blândă* (1968), e privită prin lentila recuperării unui șir de valori. A reconstituirii unui spațiu original și a revedicării unei stări marginale, concepute ca stare *exceptională*. Piesele mărunte ale unei lumi dispărute sunt adunate ritualic și ajung să reconfigureze, prin actul poetic, vibrațiile unei ordini sacre. Un topos (Banatul) poate adăposti ceremonii mirabile. Un poet, Petre Stoica, poate fi rege și, în egală măsură, un proscris. „... Nebunul binecuvânta îndrăgostiții fotografiți / lângă peisajul cu-aeroplan și palmieri violeți / orbul cânta la vioară un imn lui Dumnezeu / și încet cobora într-un râu nevăzut. Sprijinit / peste vise, bătrânul blajin ca un patriarh / vindea lipitori și rădăcini de leucit nenumăratele boli, / nebunul ridica boabele porumbului strivite în praf / semănându-le-n ogoare pe care numai el le știa.”... (*Vechi târg*

în Banat) De Vasko Popa (și el creator într-un spațiu de contact etnic) îl apropie pe Petre Stoica valorificarea abundenței oximoronice, însă îl desparte raportarea la rădăcini. În Jimbolia, orașul de la margine, acolo unde Marc-Mihail Avramescu voia să-și piardă urma, poetul vede un topos al întemeierii. Devine Cetatea Simboliei, „un exercițiu de despărțire de lumea imediată, în numele celei simbolice. E un loc al graniței, care îi definește prin omologie statutul poetic. Iar prin efortul poetului, Jimbolia se metamorfozează miraculos: e toposul reîntâlnirilor cu Trakl, cu Ernst Jünger, cu A. E. Baconsky sau Marc-Mihail Avramescu. Acolo, în Jimbolia, se manifesta un mod de a trăi în cultură, dar se ținea și o lecție despre cum se făcea presă în vremurile de demult, când un ziarist remarcabil intra ușor în mitologiile unei adolescențe. Muzeul presei „Sever Bocu” stă oricând mărturie.

Dacă Petru Sfetca și Petre Stoica erau bănățeni prin origine, Anghel Dumbrăveanu e bănățean prin adopție, ceea ce nu-l leagă mai puțin de această zonă a marginilor, cu specificul ei multicultural. Petru Sfetca fusese un poet al așteptării, Petre Stoica – al recuperărilor ; Anghel Dumbrăveanu e poetul neliniștilor, al căutării, al resurecției. Scriitorul care, în descătușătorii ani '60, semna nu mai puțin de patru volume (*Fluviile visează oceanul, Pământul și fructele, Iluminările mării și oase de corăbii*) caută locul privilegiat în care terestritatea se întrepătrunde cu nemărginirea astrală. Biografia lui, evoluția sa lirică se leagă de numele lui Petre Stoica, Nichita Stănescu, Adam Puslojici, Srba Ignjatovici. Un Poem ca *Fântânile Serbiei* vorbește în numele unei inepuizabile solidarități creatoare. Dar și al unor destine singulare, de un dramatism autentic, chiar dacă travestit sub o mască epicureică: „suntem la masă aproape toți / petre adăpostit în barba lui de iarbă uscată / nichita uitându-se la înger cu două pete de cer / adam care tocmai l-a încuita pe dumnezeu într-o garsonieră / și srba uimit de tăcerea și înțelepciunea propriului vis / iar eu în loc să mă plâng că-mi scufundară corăbiile/ în strâmtoarea bletemată a zilei / îmi amintesc cum alergam după soare cu cercul // [...] un lăutar și-o bardacă de vin / mai putem cumpăra / punând vers de la vers / chiar dacă luna nu ne mai sărută pe gură / când ne ntoarcem spre dimineață / din patul vreunui cântec mirosind a femeie / masa e-ntinsă pe

fluviu / și nu ne vedem între noi // ce bine-ar fi cugeta unul / dacă ne-am mai putea întâlni / chiar așa / la un secol o dată”. Lirismul lui Anghel Dumbrăveanu e asumat fără rețineră, chiar și atunci când poetul apelează la identități imaginare și la toposuri pe măsură. Existența lui se desfășoară între o realitate toxică și tărâmul salvator al poeziei, pe care se reînsuflețesc mari mituri ale iubirii și ale nemuririi.

Prin atenția acordată expresiei, de Anghel Dumbrăveanu se apropie Crișu Dascălu. A debutat tot în anii '60, cu versuri care aduceau un timbru proaspăt în lirica vremii. Poemele din *Mânie și marmură* (1968) se impun prin ținuta de o severă demnitate a discursului, prin care se rostește un subiect liric ce îmbină energia creatoare a tânărului furios cu disciplina unui artizan lucid. Actul creației e menit să scoată la lumină geometria disimulată sub materie amorfă, acțiune în care metaforele ochilor își dezvăluie, în multe poeme, valențe surprinzătoare. Versul primește o încărcătură stranie, combină straturile exasperării cu filioanele sugestiei hiperbolizate și surprinde adeseori o transfigurare de tip demiurgic. „Sculptorul a plecat în corăbii. / Zeii de piatră se surprară în socluri, / Ca în mauzolee - / Nefastuos / Nimeni nu plânge, noaptea, / Și marmura, spărgându-se, / Ilumina cetatea / Și femeii alăptând, / Înaintea Penelopei / Înaintea Clitemnestrei, / Visătoare femeii / Așteptând. / Ucigașul de zei, / Tânărul și preafrumosul, / Adormi ostenit / Pe socluri înalte.” (*Mânie și marmură*) Există, în poemele lui Crișu Dascălu, o propensiune spre contingenta densității materiei, reflectând o obsesie a primordialității cosmice, dar și a relației dintre organic și anorganic – obsesie ce traversează deceniile și se insinuează în *Algonauții* (2010): „Coborâm în deșert... / Cineva ne latră / Prin ochiul inert / Cu lacrimi de piatră...” (*Acoperiți cu cenușă*). Întreținută de ambiguități și potențată de imaginea puternic plasticizată, care se suprapune peste structura subiacentă a viului, atmosfera de o stranie ritualică e una dintre constantele poemelor lui Crișu Dascălu.

Din aceeași generație lirică face parte Dușan Petrovici, un poet apropiat de spiritul Europei Centrale, așa cum era și Petre Stoica. Viziunea sa leagă poezia de inițierea în cunoaștere și vulnerabilitatea de o autentică stare creatoare. De la debutul cu *Lebede ale*

puterii (1972) până la *Nopti westfalice* (2003), poezia supune elementele și se naște din ele, cuvintele se revoltă și se eliberează din logica formală, propunând, în schimb, o nouă logică (poetică). „Se-nțelege că nu voi accepta minima rezistență a / ferestrelor închise./ Orice maculare diurnă sângerează, / respiră, se chinuie. Scrisul e un fel de trup.” Poemele lui Dușan Petrovici aduc în prim-plan interogații despre artă, despre sine și ceilalți, despre vis, dragoste, trecere și neant. „Mă desfac de lumină / ca leprosul de giulgiul lui de carne / și mă ascund la pândă în marsupiul / maicii Terra / unde mai dau de căldură / iar creierul meu se preface / într-o cărămidă de opiu.”, citim în *Autobiografie ermetică* (1992). Expresia lirică se folosește de arsenalul criptic, mizând și pe sedimente de factură suprarealistă. În ultimul ciclu de poezii publicate de Dușan Petrovici, *Nopti westfalice*, se reiau temele generale ale creației sale pe fundalul alienării provocate de exil.

Inclus de Alexandru Ruja în categoria „Real și sentimental poetic. Cântecele trubaduresc” (vezi Al. Ruja, *Parte din întreg*, 1994), Gheorghe Azap este adeptul confesiunii lirice directe, pe un ton minor, minulescian, dar cu o cadență sentimental-ironică (sau romantic-ludică) greu de neglijat. Cu un fond teatral și valorificând un lexic regional-argotic, poemele lui Gheorghe Azap (începând de la debutul cu *Maria - o caterincă zbuciumată*, 1975) mixează glacialitatea tenebroasă cu incandescența jucăușă a sentimentelor. „Viața asta, mai ales deșartă, / în care unii se consumă-n artă, / Uitându-și, zilnic, rânza la aman, / în timp ce alții, iuți ca hidrargirul, / Cu marafeți își ghiftuie chimirul: / să-i toace-n vreun sejur de pandișpan.”... Pentru poet, iubirea e o stare perpetuă - trezește nostalgie, bucurie, aduce împlinire sau, dimpotrivă, provoacă supliciu: „Iubim. Acest supliciu se naște și se stinge. / Incendiem pământul cu seva noastră vie! / Ne sinucidem carnea când desnădejdea ninge / Sau torpilăm destinul în ceas de bucurie!” Cu o creație al cărei substrat e animat de prezența nedespărțită a lui Hyperion și Mitică (după cum observă Laurențiu Ulici), autorul *Cântecelor ștregărești* (1981) a rămas consecvent cu modul său de a scrie: înrămarea poetică (ludică) aduce, paradoxal, un anume grad de stabilitate aceluși șir de patimi și torturi nedecantate care dau substanță ceremonialului sonor al dicțiunii.

După mai mult de patru decenii de la debut, Octavian Doclin își continuă cu dezinvoltură aventura poetică. Lirica lui Octavian Doclin prilejuiește întâlnirea fondatoare dintre poet și cuvânt, înțeleasă ca un moment auroral în care tatonarea misterului creator (perceptibil, dar - paradoxal - ferecat în deschiderea lui) poate premerge bucuria rodirii, așa cum se întâmplă în *Roua (din Urna Cerului)*. În alte poeme, pe tiparul alegoric prinde contur izomorfismul dintre poet-poem-poemă, care glisează spre actul demiurgic, dar și spre un temei al unicității : „De mai mult timp poema stearpă era / niciun alt cuvânt din ea nu ieșise / altele noi n-au fost auzite sau văzute intrând / poetul își chemă poemul la el și-i spuse / intră la noapte la ea înconjoară-i locul / de șapte ori adună-ți puterea în așa fel / ca ultimul ocol să fie în mers înnodat / dacă acest lucru îl vei putea face / ca atunci în tinerețile tale / cortul cuvintelor ei se va prăbuși / goală lăsând-o în ape deschise strigă-mi tare o dată numele / și voi înțelege că i-ai zdrobit orice voință / că floarea de jar din nou a-nflorat”... (*Ierihon*) Lirismul poetului reșițean însuflețește un șir de toposuri privilegiate, care includ răspântia dintre căutare și revelație. Dintre contingent și sublim. Deopotrivă rege și demiurg în Teopia sau în Cetatea poemului (variante metaforice ale lumii sale singulare), creatorul protejează buna așezare a lumii prin înțelegerea analogiilor, a corelațiilor și a coerenței ei interne. Teopia, Cetatea poemului, Domeniul stau de obicei sub semnul bivalențelor. Adăpost genuin al creației, spațiu carceral și revelator ori creionând un colț dureros în memorie, spațiul transfigurat liric de Octavian Doclin primește substanță în măsura în care triada programatică poet-poem-poemă nu numai că transferă materia, senzația, afectul în expresie, ci intră și pe traiectoria spiritualizării ființei. Privilegiat nu ar fi, așadar, doar Domeniul, ci și poetul, atâta timp cât numai el poate distinge cuvântul roditor din înșiruirea stearpă a vorbelor. Numai el îi poate (re)da privirii sensul autentic. Celălalt, scribul, jonglează abil cu formele, însă rămâne un alter-ego ratat al celui care nu mânuiește, ci stăpânește cuvântul : „De lumină am nevoie / fiindcă ochi deși am / sunt orb / cuvintele-n pârgă nu le văd / le aud doar / la nașterea lor întotdeauna / particip doar pe furiș / ciulind urechile”... (*Lamentația*). La nivelul percepțiilor, scribul aude, stăpânul vede. Ochiul

poetului sondează adâncimile, scribul caută năuc iluzorii repere salvatoare. În fine, o altă direcție a liricii lui Octavian Doclin e reprezentată de poemele de extracție folclorică, multe dintre ele cu adevărat remarcabile.

Din 1976, anul apariției *Textelor pentru Phoenix*, numele lui Șerban Foarță s-a legat de un anume tip de a scrie și a trăi poezia. A impus un stil. Sonoritate pură, reflexe livrești, jonglerii lingvistice și literare, tonalități ironic-galante, exerciții ludice fascinante prin subiectele neobișnuite și prin amplitudinea ideilor – iată, pe scurt, câteva dintre reperele poemelor lui Șerban Foarță - șugubăț și savant, deopotrivă. E (alături de Andrei Ujică) autorul *Micii Țiganiade*, dar și al unor construcții lirice pentru erudiți și latiniști. E semnatarul *Micului Prinț* (care numai la o lectură superficială poate fi privită ca o carte pentru copii), dar și cel care a transpus în stihuri două cărți veterotestamentare: *Cântarea Cântărilor* și *Psalmii*. Necanonice, versurile din *Cartea psalmilor pre stihuri retocmită acum de Șerban Foarță* (2007) sunt, în schimb, poetice: „N-am cerut alta de la Domnul / decât să locuiesc cu Domnul, / în casa Domnului, pre Domnul / să-l văd în sfântul nimb al Său; / căci m-am ascuns în cortul Său, / la greu, în sfântul cort al Său, / în taina cortului, adâncă, – / apoi m-a înălțat pe stâncă; / eu cortului aducu-i încă / și încă laude, acum / când îl înconjur cu sfânt fum / iar inamicii mei sunt scrum”. Rafinat, inventiv, mereu pregătit pentru adevărate spectacole lexicale, posedând voluptate asociativă și subtilitate speculativă, Șerban Foarță e, pentru unii, campionul manierismului românesc, pentru alții, un postmodernist veritabil. În cele aproape treizeci de cărți cu poeme, Șerban Foarță se dovedește a fi creatorul unui limbaj poetic inconfundabil, exploatănd cu o măiestrie greu de egalat intertextualitatea, aluzia și parodia, ceea ce nu înseamnă că îi este străină tristețea sau gravitatea. Un poem din *Rimelări* (2005) stă oricând mărturie: „I-atârnă cârpe roșii de fiecare creangă, așijderi unui arbore de cult/ La gâtu-i de girafă, o ieftină talangă face, în zori și la chindii, tumult... / Poți s-o dobori cu-o bardă,-ntr-o doară, sau cu-o rangă, în văzu-a toată lumea sau ocul. / Sunt cărți care te-nvață metoda,-n limba francă, – nu căuta-n depozit, ci pe pult. / Poți să le vezi uitate, din când în când, pe-o bancă: au foi volante ca frunzișul

smult. / În rest, dacă ești clopot, să nu scoți nici un dangăt: fii bronz / placid, precaut și adult. // Gângăniile strivite-n ceaslovul lui Ion Creangă s-au făcut litere de mult // De mult.” (*Cimilitură*) Într-un *Îndreptar practic de chiciologie* (2008), se arată persiflant și sarcastic, cu periodice ocolișuri autoironice: lumea și limba contemporană sunt traversate, strat după strat (*chici* după *chici*) de un cuplu generic – urmărit de la primele întrezăriri ale amorului până la nuntă și la casa cu jacuzzi. „Nu vreau iubitele Jacuzzi, / oricât te-aș dezola,– / mă tem, însă, să fac aluzii / la Zòla sau Zola // de care-am auzit la școală, / deunăzi, că a fost / asasinat în pielea goală, / în vană, de un gost”. Polifonic și polivalent, Șerban Foarță e un artist inepuizabil al resemantizărilor.

Biografia și bibliografia poetului lui Ion Monoran, un „tânăr cu plete”, arată cum poți să alegi singur traseul pentru ai fost ales și să-ți exploatezi destinul ca materie primă a efortului creator. „M-am născut în provincie// n-am studiat filozofia dreptul/ nici autor de cântonete celebre nu sânt/ poet angajat sau colaborator la reviste// iubesc viața concretă/ imnul mușchilor libertatea sărutul// orașul acesta ființă de care v-am mai vorbit// sânt un mesteacăn tânăr// cobor în stradă/ fără regrete// drumul meu contradicția nădejdea/ abia a început.” Drumul lui Ion Monoran nu urmează o cale unidimensională, ci se desfășoară, mai degrabă, în jurul lui „eu însumi”, conceput ca termen iradiant. Însă Ion Monoran e greu de fixat. Așa cum biografia lui s-a înscris, dincolo de cadrele impuse, într-o evoluție liberă și într-o neobosită interogare a conștiinței individuale, în poezia sa reperele punctuale lasă loc unei mișcări elastice între filiații și orientări. Sub calota expresionismului german poate musti proșpețimea lui Labiș, Roetke și Follain se pot întâlni sărbătorește cu Paul Celan și Enzensberger iar Rilke, Trakl și expresivitatea șocantă a lui Ilarie Voronca dau oricând culoare impactului social, cu tot prozaismul lui contondent. Pe acest fundal poetic, Ion Monoran propune monodersilismul (termen ce reunește silabe din numele lui și ale prietenilor Adrian Derlea și Mircea Bârsilă) și îl ilustrează prin modul în care leagă poezia, indisociabil, de viață. Până și în împrejurări care par lipsite de sens, Ion Monoran vede rădăcina lor comună. La fel ca destinul, poezia îi este lui Ion Monoran consubstanțială. Nu

există în afara poetului, nu îi este dată într-o clipă de har pentru ca apoi să-l părăsească secătit. Poezia intră în conformația lui nativă, îi este coexistentă într-o formă subtilă, redefinind raportul între ceea ce trebuie să facă și ceea ce are de suportat: „... Am fost un trup bătut de asceze// ca unul care-a băut bezna din lacrimile zilei/ ca unul care se îmbată cu inocența/ de cum se lasă seara/ din teama de a nu ajunge un greier steril/ încât uneori când îmi aduc aminte/ mă simt ca un uliu/ și scriu/ poeme de pradă/ de fapt niște ghilotine/ pe care le port pe umeri de când mă știu.” Orizontul poeziei lui Ion Monoran înglobează un miez etic a cărui finalitate vie îi conferă elanul eternei reînnoiri. Al neconținutei înnoiri. Totul poate fi (încă) făcut, atâta timp cât, în loc să zăbovească între polii existenței – iubire, moarte -, poezia poate deschide individualul spre desăvârșirea lumii. Sensibilitatea etică a poetului intuiește acel interval al orientării și al speranței, fiind, în același, timp, cu totul lipsită de iluzii.

Poemele lui Robert Șerban, cu aerul lor nepăsător, histrion, trist, sentimental, seducător, sarcastic și cinic, derulează în principal imagini ale cotidianului (ale amintirii și fantasmei) care nu se confundă, decât la prima vedere, cu derizoriul. Detaliul cotidian sau un fragment al memoriei constituie punctul de plecare pentru cele mai multe dintre poeme. Doar punctul de plecare, nu substanța - pentru că aceasta din urmă prinde contur odată cu tainele și cu spaimele omului care (își) vede timpul. Abia prelins sau revărsat în cascadă, timpul trezește reacții, prelungește stări, stârnește gânduri și analogii, fixează privirea asupra unei prezențe sau amplifică senzația absenței. Din întâlnirea poetului cu *timpul lui* ia naștere imprevizibilul unor poeme. Din naturalețea și simplitatea confesiunii – tensiunea lor. Discursul cvasi-narativ permite conjugarea memoriei cu lirismul și a lucidității cu frisonul existențial. Din această îngemănare se vor creiona multiplele ipostazieri ale sfârșitului, în cel mai recent volum al poetului, *Moartea parafină* (2010): poeme ce amintesc de *artes moriendi* virează *fin* spre *artes vivendi*. Actor sau martor ce privește din afară propriul șir de experiențe, ca în *Minunatele replici de după* („viața-mi pare o vechitură de film rusesc / cu cadre largi / monotone / prin care mai trece câte-un personaj / ce vorbește-n dodii / se mișcă nefiresc / și trăsnește a moarte”...), Robert Șerban vorbește despre lucrurile grave fără afectare și privește în jur fără disperare. Nu prin lamentație se exprimă poetul, nici prin tragism afișat cu ostentație, ci printr-o vulnerabilitate senină, provenită mai degrabă din conștiința precarității constitutive decât din vreo slăbiciune patologică. Intensitatea unor imagini, finalurile unor poeme cresc din vârtejurile acestei vulnerabilități sincer asumate, dar atent ținute sub control. Simplitatea e maximă, efectul - pe măsură, ca în *Acatistul* ce încheie volumul: „Doamne Dumnezeu / ce bine că ești sus / tot timpul / ca să mă pot agăța / de Tine / din când în când”. Fără efecte complicate de suprafață, care le-ar fi împiedicat respirația firească și elanul ascensional, poemele de astăzi ale lui Robert Șerban pun în

discuție morțile mici și moartea cea mare, transfiguratoare.

În Banatul de astăzi se scrie poezie pe paliere tematice dintre cele mai felurite - de la relația cu transcendența (repusă în discuție, pe coordonate diferite, de Eugen Dorcescu, Eugen Bunaru, Costel Stancu și Ioan Petraș) și de la poetica de neprevăzut a contingenței (Gheorghe Mocuța) până la nonconformismul credibil din *confesiunile dogmatistei* (Moni Stănilă). Iar entuziasmul unor tineri care cunosc bine scena poetică actuală pare să sugereze că intrarea într-o zodie norocoasă e oricând posibilă.

SKETCHES ON POETRY IN THE BANAT REGION

(Abstract)

Keywords: post-war poetry, tradition, modernism, evolution, variety

In order to depict the poetical background in the Banat region after the World War

II, the text offers a gallery of lyrical portraits from different generations, instead of barren classifications. Even if incomplete, the touch of the lyrical text and the contact with the deep levels of the human being may identify not only a certain consistency of the poetical perspective, but also a multiple view on the literary creation.

The post-war poetry contains a powerful space mark. With faint discretion (in Petre Stoica's poems) or with shades of the Central-European way of thinking (in Petre Stoica's and Dușan Petrovici's work), with terrestrial twitches aiming at a superior ideal (Anghel Dumbrăveanu), ironical, but reminding a minstrel (Gheorghe Azap), with abstract and traditional views as well (Octavian Doclin), the outlying space reveals its changes and discovers its inner relief. Suggesting a vision of (an)organic metamorphosis (Crișu Dascălu), original manner of poetical overflow (Șerban Foarță), urban rebelling and conceptual innovations (Ion Monoran) etc., the poets living in the Banat area explore and exploit the never ending lyrical diversity.